

Міністерство освіти і науки України
Міністерство аграрної політики та продовольства
України
Вінницький національний аграрний університет

Матеріали II міжнародної науково-методичної
конференції

Інноваційний розвиток: економіка,
управління, інформаційні технології,
право, освіта

24-26 квітня
Вінниця - 2014
ВНАУ

Вітюк М.О., Бурдейна Л.І. ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ЗА УМОВИ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА РИЗИКУ	40
Петровська А.В., Карпова О.Л. МОДЕЛЬ ЗБАЛАНСОВАНОГО КОНСУЛЬТАТИВНОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ КЛІЄНТІВ	42
Поліщук Н. В., Мусієнко О.Л. МОДЕЛЮВАННЯ СИСТЕМИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ РИНКОВОЇ ДИНАМІКИ ЯК ЕЛЕМЕНТ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ	45
Роговський С.О. ВЗАЄМОЗАЛЕЖНІСТЬ ЕКОНОМІЧНИХ ЦИКЛІВ КОНДРАТЬЄВА І ТЕХНОЛОГІЧНИХ УКЛАДІВ	48
Антонів В.Б., Камінська Н.І., Паславська І.М. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЕКОНОМІКО- ВИРОБНИЧИХ СИСТЕМ	50
Кудлаєнко В.О. ВПЛИВ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ НА СТІЙКІСТЬ ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ	52
Бурдейна Л.І., Бороняк О.С. ВИКОРИСТАННЯ МОДЕЛЕЙ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ В ЕКОНОМІЦІ	54
Бурденюк І.І., Юрчук Н.П. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА МОДЕЛІ ЇЇ ОЦІНКИ	56
Бурдейна Л. І., Вербовецька М.В. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕОРІЇ НЕЧІТКИХ МНОЖИН В УПРАВЛІННІ АПК ЕКОНОМІКИ	59
Рузакова О.В. МОДЕЛІ СИТУАТИВНОЇ ДІАГНОСТИКИ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА	62
Грицина Р., Копняк К. УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ	64
Коваленко О.О., Петровська А.В. АНАЛІЗ МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА МОДЕЛЮВАННЯ ЛОЯЛЬНОСТІ КЛІЄНТІВ	66

УДК 336.6

Рузакова О.В. к.е.н., доцент

Вінницький національний аграрний університет

МОДЕЛІ СИТУАТИВНОЇ ДІАГНОСТИКИ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА

За сучасних умов розвитку української економіки виявлення несприятливих тенденцій розвитку підприємства, передбачення банкрутства набувають першочергового значення. Разом з тим, методик, що дозволяють з достатнім ступенем вірогідності прогнозувати несприятливий результат, практично немає. Більш того, немає єдиного джерела, який би описував більшість відомих методик. Ситуативні підходи, які можна умовно назвати «якісними», ґрунтуються на вивченні окремих характеристик, які властиві бізнесу, що прямує до банкрутства. При цьому аналізуються окрім фінансових показників й ті параметри, що ідентифікують рівень менеджменту організації.

Серед «якісних» ситуативних підходів виділяють підхід Аргенті [1]. Суть його полягає в тому, що дослідження в межах підходу будується на припущеннях:

а) іде процес, що веде до банкрутства;

б) цей процес триває декількох років і може бути поділений на три стадії:

1. Недоліки. Компанії, що прямують до банкрутства, роками демонструють ряд очевидних недоліків задовго до банкрутства.

2. Помилки. Внаслідок нагромадження цих недоліків компанія може зробити помилку, що призведе до фатальних фінансових наслідків.

3. Симптоми. Зроблені компанією помилки призводять до усіх відомих симптомів банкрутства. Вони найчастіше проявляються в кінці процесу, що призводить до неплатоспроможності, та часто затягуються на тривалий час терміном до десяти років.

При визначенні А-рахунку конкретної компанії необхідно ставити або кількість балів згідно Аргенті, або 0 – проміжні значення не допускаються. Кожному фактору відповідної стадії присвоюється певна кількість балів і визначається агрегований показник – А-рахунок. Метод А-рахунку призначений для прогнозування банкрутств і доповнює методи, що ґрунтуються на фінансових даних.

Російські вчені, ґрунтуючись на розробках західних аудиторських фірм, запропонували такий якісний підхід, що являє собою дворівневу систему показників для вітчизняної специфіки бізнесу [2].

До першої групи належать критерії і показники, несприятливі поточні значення або динаміка зміни яких свідчать про можливі фінансові труднощі, у тому числі і банкрутство, зокрема: істотні втрати основної виробничої діяльності; високий рівень простроченої кредиторської заборгованості; надмірне використання короткострокових позичкових засобів як джерел фінансування довгострокових вкладень; стійкі низькі значення коефіцієнтів ліквідності; постійна нестача оборотних коштів; стійке збільшення частки позичкових засобів у загальній сумі джерел фінансування; неправильна реінвестиційна політика; перевищення розмірів позичкових засобів над встановленими лімітами; постійне невиконання зобов'язань перед інвесторами, кредиторами й акціонерами; висока питома вага простроченої дебіторської заборгованості; наявність наднормативних і залежаних товарів та виробничих запасів; погіршення відносин із банківськими установами; застосування нових джерел фінансових ресурсів за відносно не вигідних умов; застосування у виробничому процесі устаткування з простроченими термінами експлуатації; потенційні втрати довгострокових контрактів; несприятливі зміни в портфелі замовлень.

До другої групи належать критерії та показники, за несприятливих значень яких фінансовий стан підприємства не є критичним. Проте, в разі відсутності реагування на складену ситуацію фінансовий стан підприємства може різко погіршитися. До цієї групи належать: втрата основних робітників апарату управління; порушення виробничо-технологічного процесу; недосконала диверсифікація підприємницької діяльності, тобто прибутковість підприємства залежить від конкретного проекту, типу обладнання, виду активу тощо; приймання підприємством участі у судових справах з непередбаченим результатом; втрата ключових контрагентів; недосконала оцінка технічного і технологічного оснащення підприємства; неефективні довгострокові угоди; політичний ризик, що стосується підприємства в цілому або його ключових підрозділів.

Нормативні значення цих параметрів деталізуються в залежності від галузей та підгалузей, а їх розрахунок здійснюється після нагромадження статистичної бази. Моделі ситуативної діагностики дають характеристику фінансового стану компанії, спираючись на інтуїтивне бачення діяльності компанії експертом-дослідником. До переваг цих методик можна віднести системність та комплексність підходів до розуміння фінансового стану підприємства.

Проблеми застосування викладених методик в тому, що відсутні загально визнані вимірники багатьох якісних факторів. Окрім того, вони не класифіковані на предмет визначення відхилень фактичних значень від нормативних.

Література:

1. Давыдова Г.В. Методика количественной оценки риска банкротства предприятий / Г.В. Давыдова, А.Ю. Беликов // Управление риском. – 2008. – №3. – С. 56-63.

2. Ковалев В. В. Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности / В.В. Ковалев. — М. : Финансы и статистика, 2003. — 512 с.

УДК 004.413.4:65.011.3

Грицина Р., Копняк К.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ

На сьогоднішній день інформаційна сфера є ведучою в діяльності держави і чинить вплив на всі елементи соціальних комунікацій. Інформаційні системи розвиваються неймовірними темпами, перетворюються на розподілені системи з безліччю об'єктів, суб'єктів, з різноманітними інформаційними потоками. Бурхливі темпи створення нових інформаційно-комунікативних технологій несуть у собі ризики, створюючи умови для витоку, розкрадання, втрати, підробки, знищення інформації, що, як наслідок, веде до шкоди.

Питанню оцінки інформаційних ризиків присвячено багато праць вітчизняних та зарубіжних авторів: Л. Жарікова, Т. Жеваги, С. Матвєєва, П. Струбаліна, С. Девераджа, Р. Кохлі, В. Зінкевича, Д. Штатова та ін.

Сьогодні термін «інформаційний ризик» знайшов широке застосування, проте досі немає однозначного його трактування. Наведемо кілька підходів до розуміння поняття «інформаційний ризик». Термін «ризик» може походити від різних стародавніх слів: італійського «risicare», що означає «посміти», «відважитися»; французького «risque» – ризикований, сумнівний; латинського «rescum», що означає непередбачуваність, небезпека, або те, що руйнує [2].

Смислове навантаження даних слів можна розділити на дві складові: початок дії процесу і неповна упевненість в успішному результаті. Отже, ризик – це комбінація імовірності події та її наслідків. Зокрема, інформаційний ризик (ІР) – це небезпека виникнення збитків або втрати, пов'язаних зі створенням, передачею, зберіганням та використанням інформації [1].